

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ENTI SHTETËROR I REVIZIONIT
STATE AUDIT OFFICE

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ И РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ
ЗА 2018 ГОДИНА НА
БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (637)

01 2019 05 03/1

Скопје, јануари 2020 година

СОДРЖИНА

Опис	Страна
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР	1 - 14
Финансиски извештаи за 2018 и 2017 година	
Биланс на приходи и расходи	15
Биланс на состојба	16
Преглед на промени на извори на капиталните средства	17
Сметководствени политики и образложенија кон финансиските извештаи	
- Вовед	18-20
- Сметководствени политики	20-23
- Образложенија кон финансиските извештаи	23-27

**БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Кратенки користени во извештајот:

PCM - Република Северна Македонија

ЕЛС - Единици на локалната самоуправа

МФ - Министерство за финансии

МЛС – Министерство за локална самоуправа

ФУК - Финансиско управување и контрола

ЗЈВФК - Закон за јавна внатрешна финансиска контрола

ЗКЈПП - Законот за концесии и јавно приватно партнерство

ЕСЈН – Електронски систем на јавни набавки

Број:14-250/1
Датум: 04.02.2020

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Резиме

Извршена е ревизија на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност на Бирото за регионален развој (во натамошниот текст Бирото) на сметката на основен буџет (637) за 2018 година.

Ревизијата изрази неповолно мислење за реалноста и објективноста на финансиските извештаи за 2018 година, како и неповолно мислење за усогласеност на активностите, финансиските трансакции и информации со релевантната законска регулатива.

Извршена е ревизија за 2007 година и издаден е извештај за финансиските извештаи со ревизија на усогласеност на Бирото за регионален развој сметка на основен буџет (637) во кој е изразено неповолно мислење за реалноста и објективноста на прикажаните состојби во финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи.

Бидејќи од последната извршена ревизија е поминат подолг временски период во кој законската регулатива има претрпено измени имплементацијата на дадените препораки од претходната ревизија не беа предмет на ревизија.

Со ревизијата на финансиските извештаи и ревизијата на усогласеност кај Бирото за регионален развој, сметка на основен буџет (637) за 2018 година, го констатирајме следното:

- не е воспоставен систем на внатрешни контроли и не се донесени процедури за движење на документацијата и систем за следење и контрола на сметководствената документација со јасно дефинирани и разграничени надлежности и одговорности;
- не е донесена интерна процедура за начинот и постапката на прием на проекти, изработка на листи за предлог проект, доказ за нивно

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор

1

**БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

проследување до Комисијата за оцена на проектите, како и начинот на вршење на контрола на терен;

- исплатени се аванси врз основа на две Програми за рамномерен регионален развој за 2018 година со склучување на Анекс кон основните договори во декември 2018 година при што средствата се уплатени на центрите за регионален развој со обврска истите да останат на нивна сметка, се додека не добијат писмена согласност од Бирото за да извршат исплатата на добавувачите;
- трошоците за комунални услуги (трошоци за затоплување и за електрична енергија), не влегуваат во закупнината и се на терет на закупецот – Бирото, но не е прецизирано врз основа на кои критериуми ќе се фактуираат трошоците;
- во сметководствената евиденција обврските не се евидентираат во моментот на нивно настанување;
- не е донесен акт со кој ќе се регулира правото, начинот и постапката на користење на средствата за репрезентацијата.

За утврдените состојби, ревизијата даде препораки со цел преземање мерки за нивно надминување.

Во делот на останати прашања ги истакнавме следните состојби:

- Владата на РСМ има донесено две програми, за рамномерен регионален развој за 2018 година, на Бирото и на Министерството за локална самоуправа, за кои се предвидени средства во буџетите на МЛС и Бирото за исти активности, склучување на договори во име и за сметка на МЛС од страна на одговорното лице на Бирото, како и следење на реализацијата на проектите од двете програми од страна на Бирото, што доведува до преклопување на активностите и ризик од можни грешки во исплатата по Програмата за рамномерен регионален развој утврдена со Буџетот на МЛС;
- Не се почитува законската обврска за издвојување на средства за рамномерен регионален развој во висина од 1% од БДП.

Од страна на одговорното лице на Бирото за регионален развој не се добиени забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор

2

1. Вовед

- 1.1. Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на страна од 15 до 17 заедно со ревизија на усогласеност на Бирото за регионален развој сметка на основен буџет (637), кои се состојат од Биланс на состојба на ден 31 декември, Биланс на приходи и расходи за годината која завршува со тој датум, и Преглед на значајни сметководствени политики и објаснувачки белешки кон финансиските извештаи.
- 1.2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2019 година, согласно член 23 од Законот за државна ревизија.
- 1.3. Извршена е ревизија и е издаден извештај за финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи на сметката на основниот буџет (637) на Бирото за регионален развој за 2007 година изразено е неповолно мислење за реалноста и објективноста на прикажаните состојби во финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи.
- 1.4. Финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај се одговорност на раководството на субјектот застапувано од:
 - Џемаил Ељмази, в.д. директор на Бирото за регионален развој од 14.10.2016 до 27.02.2018 година.
 - Рамиз Реџепи, директор на Бирото за регионален развој од 28.02.2018 година.

Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали се резултат на измами или грешки, избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

- 1.5. Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансиските извештаи од точка 1.1. врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор

3

информации рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски докази за тоа дали приходите и трошоците се користени за планираните намени утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и процена на ризикот од неусогласеност.

Ревизијата е извршена во согласност со Ревизорските стандарди на Врховните ревизорски институции (ISSAI). Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на нашите заклучоци. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризикот од материјална неусогласеност, без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризикот, ревизорот ги разгледува внатрешните контроли релевантни за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите, но не за целите на изразување на мислење за ефективноста на внатрешните контроли на субјектот. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствени проценки направени од страна на раководството на субјектот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи. Веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

2. Цели, заснованост и период на вршење на ревизијата

2.1. Цел на ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи земени како целина се ослободени од материјално погрешни прикажувања било поради измама или поради грешка, овозможувајќи му на ревизорот да изрази мислење за тоа дали финансиските извештаи се изгответи, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување и да известува за финансиските извештаи и да комуницира, во согласност со ревизорските наоди.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор

4

**БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансиските извештаи е ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики и да ја известува законодавната власт и други соодветни тела за наоди и расудувања.

- 2.2. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани врз завршната сметка составена според применливата рамка за финансиско известување во Република Северна Македонија.
- 2.3. Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена (со прекини) во периодот од 11.07.2019 до 30.09.2019 година кај Бирото за регионален развој од тим на Државниот завод за ревизија.

3. Осврт на ревизијата од претходната година – спроведување на препораките

Бидејќи од последната извршена ревизија е поминат подолг временски период во кој законската регулатива има претрпено измени имплементацијата на дадените препораки во Конечниот извештај од предходната ревизија не беа предмет на ревизија.

4. Наоди и препораки

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршиот состанок со одговорното лице на Бирото - предмет на ревизија, на ден 08.10.2019 година.

Од страна на одговорното лице на Бирото за регионален развој не се добиени забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.

Констатирани се следните состојби:

4.1. Внатрешни контроли

4.1.1. При оценка на системот на внатрешни контроли, а со цел да се утврди дали истите се дизајнирани и функционираат согласно ЗЈВФК и Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор, поради нивното влијание на усогласување на работењето со законите и другите прописи, ревизијата го констатира следното:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор

5

**БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

- Одделението за финансиски прашања не е кадровски екипирано, од 4 систематизирани работни места пополнето е само едно место - раководител на одделение и Бирото нема одговорен сметководител, поради што едно лице извршува повеќе работни задачи од разни позиции и нивоа, односно нема раздвојување на надлежностите и одговорностите.
- Не се донесени процедури за движење на документацијата и систем за следење и контрола на сметководствената документација заради потврдување на комплетноста и веродостојноста на трансакциите.
- Одговорното лице на Бирото нема назначено лица за вршење на ex-ante и ex-post финансиска контрола, за проверка на законитоста и правилноста на финансиските одлуки, како и нивно одобрување или оспорување.

Горе наведените состојби не се во согласност со одредбите на ЗЈВФК и Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор што има влијание на зголемување на ризикот од исплати на средства врз основа на некомплетна и не контролирана документација на Бирото.

Препораки:

Одговорното лице на Бирото да преземе мерки и активности за воспоставување на систем на интерни контроли, и тоа:

- да се екипира одделението за финансиски прашања и да се назначи одговорен сметководител со цел да се изврши поделба на должностите за одобрување, извршување, сметководство и контрола;
- да се донесат пишани процедури за финансиско работење и за движење на документацијата на сите нивоа на работење и да се обезбеди ex - ante и ex post финансиска контрола.

4.2. Усогласеност со закони и прописи

4.2.1. Владата на Република Северна Македонија за 2018 година има донесено две програми за рамномерен регионален врз основа на Законот за извршување на буџетот и тоа: Програма за рамномерен регионален развој за 2018 година на МЛС во износ од 210.000 илјади денари и Програма за рамномерен регионален развој за 2018 година на Бирото за регионален развој во износ од 117.000 илјади денари. Средствата согласно овие програми се наменети 70% за финансирање на проекти за развој на планските региони, 20% за развој на специфичните подрачја и 10% за развој на селата. Секоја година, врз основа на двете донесени Програми за рамномерен регионален развој, се спроведува постапка за прибиранье на предлог-проекти за развој на подрачјата со специфични развојни потреби и за развој на селата. Постапката се спроведува во неколку фази, при што Бирото учествува во првата и последната фаза на склучување на договори со носителите

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор

6

на проектите. Исто така, Бирото е надлежно за следење на користењето на средства на проектите доделени преку склучените договори, на начин што вработени од Бирото излегуваат на терен за вршење на увид на реализацијата на проектите.

Бирото, првата фаза на постапката ја започнува со објавување на Јавен повик, врз основа на кој во Бирото се доставуваат предлог проекти, кои се архивираат. Бирото изработува листи на предлог-проекти и истите ги доставува до Комисијата за оцена на проекти, која е надворешна односно формирана од страна на министерот за локална самоуправа и е составена од претседател и шест члена. По спроведената постапка се носи Одлука за доделување средства за финансирање на проектите од страна на Владата на РСМ врз основа на која Бирото склучува договори со носителите на проектите, како последна фаза на постапката.

Поради невоспоставена интерна процедура за начинот и постапката за прием, обработка и достава на проектите, вршење на контрола на терен, при увидот во документацијата што произлегува од првата и последната фаза од постапката за избор на проектите во Бирото, како и при вршење на контролата на терен, ревизијата го констатира следното:

- Бирото ја спроведува постапката и склучува договори за проекти од Програмата на МЛС. Во фаза на реализација ја предава целата оригинална документација, поради што Бирото во својата архива нема доказ/документација за предадените проекти.
- Не постои целосна и веродостојна документација за доставените предлог проекти, бидејќи листите што Бирото ги изработува не се архивирани, не се потпишани од тие што ги изработуваат и нема доказ за начинот на достава на листите до Комисијата за оцена на проектите што не е во согласност со член 15 од Уредбата за канцелариско работење и член 20 од Упатството за начинот и техниката на постапување со архивскиот и документарниот материјал во канцелариското и архивското работење. Поради тоа ревизијата не можеше да се увери колкав број на проекти се пристигнати во Бирото, дали сите предлог проекти се наведени во листите, колкав број на предлог проекти има по плански региони, за подрачја со специфични потреби и за села.
- Ревизијата неможеше да се увери во стручните квалификации на вработените што излегуваат на терен, бидејќи согласно Програмата станува збор за финансирање на проекти од областа на инфраструктурата (водовод, канализација, патишта и сл.) каде што е потребно стручно образование од областа на архитектурата, градежништвото и сл.
- Поради недонесување на интерно упатство за начинот на контрола и следење на проектите и начинот на нивно чување, ревизијата констатира дека

**БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

вработените на кого им е доделено следењето и контролата на проектите ги чуваат предметите кај нив, и истите ги чуваат на различен начин.

Ваквата состојба на неуредување на начинот и постапката на прием на проекти, изработување на листите за предлог проект и непостоење на доказ како истите понатаму се проследуваат до Комисијата за оцена на проектите, како и начинот на вршење на контрола на терен, предизвикува ризик од несоодветно постапување на Бирото по однос на пристигнатите проекти.

Препорака:

Бирото да преземе активности за донесување на интересен акт со кој ќе се уреди начинот и постапката на прием, обработка на документите по проектите, нивна достава до Комисијата за оцена на проекти, нивно чување и архивирање.

4.2.2. Со извршениот увид во приложената документација за финансирање на проекти за развој на Планските региони кои се предвидени во член 2 став 1 точка 2 од двете Програми за рамномерен регионален развој, едната на Бирото и другата на МЛС, ревизијата ги утврди следните состојби, дадени во следниот Преглед во кој износите на средствата се прикажани во илјади денари и тоа:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор

8

БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

							во 000 денари
Преглед на реализација на средствата од Програмата за рамномерен регионален развој на Бирото и на МЛС наменети за Центрите за регионален развој							
Финасирање на проекти за Центрите за регионален развој согласно Програма за рамномерен регионален развој за 2018 годинана на Бирото за регионален развој					Финасирање на проекти за Центрите за регионален развој согласно Програма за рамномерен регионален развој за 2018 годинана на МЛС		
реден број	Плански регион	предвидени средства	редовни исплати	авансно исплатени средства	предвидени средства	редовни исплати	авансно исплатени средства
1.	Скопски плански регион	9.411	0	9.411	3.211	0	3.211
2.	Југоисточен плански регион	5.929	0	5.929	10.123	0	10.123
3.	Источен плански регион	8.533	0	8.533	17.062	0	17.062
4.	Пелагониски плански регион	7.242	7.242	0	14.042	0	14.061
5.	Југозападен плански регион	14.795	11.504	3.609	11.211	10.081	0
6.	Вардарски плански регион	21.467	10.979	11.286	7.277	0	7.277
7.	Североисточен плански регион	3.868	3.868	0	25.473	0	25.473
8.	Полошки плански регион	0	0	0	25.810	0	25.810
вкупно		71.245	33.593	38.768	114.209	10.081	103.017
				54 %			90 %

- Во Програмата за рамномерен регионален развој за 2018 годинана на Бирото, за финансирање на проекти за Планските региони предвидени се 71.245 илјади денари, од кои авансно се исплатени 38.768 илјади денари (без да биде завршен проектот и без приложена документација), реализацијата на проектите е во износ од 33.593 илјади денари.
- Во Програмата на МЛС предвидени се средства за финансирање на плански региони во износ од 114.209 илјади денари од кои 90% се авансно исплатени во износ од 103.017 илјади денари.
- Одговорното лице на Бирото ги има потпишано сите договори и за двете Програми во период од јули до септември 2018 година, при што на ревизијата и беше укажано дека една од основните причини за толку малата реализација на проектите е задоцнето потпишување на договорите.
- Согласно член 8 од договорот, предвидено е плаќањето да биде по доставена документација за потврдување на извршената работа, односно проектот треба да се исплати по негово завршување во целост. Завршните ситуации треба да се достават најдоцна до 30.11.2018 година, од причина што е неопходно Бирото

Ревизорски тим:

1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____

Овластен државен ревизор

9

**БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

да ги заврши сите предвидени контролни процедури, за да може да се изврши исплата за тековната буџетска година.

Бирото во 2018 година средствата ги има исплатено авансно (согласно дадениот преглед), врз основа на измена на членот 8 од основниот договор со склучување на Анекс кон основните договори во декември 2018 година. Со измените на наведениот член се предвидува средствата да се уплатат на Центарот за регионален развој и да останат на сметка, се додека не добијат писмена согласност од страна на Бирото за да се исплатат на добавувачите.

- Ревизијата има обврска да истакне дека во двете Програми за рамномерен регионален развој за 2018 година, предвидени се средства за неизмирени обврски од 2017 година, и тоа: за Бирото во износ од 11.500 илјади денари и за МЛС во износ од 24.566 илјади денари, што укажува на фактот дека Бирото не може да врши плаќање на незавршени проекти/активности од 2018 година, и истите согласно воспоставената пракса треба да бидат пренесени и предвидени како средства за неизмирени обврски во Програмата за 2019 година.

Согласно горе наведеното утврдените состојби не се во согласност со одредбите од основниот договор и со член 46 став 3 од Законот за рамномерен регионален развој со кој се уредено дека по целосно завршување на проектот се врши исплата, што може да доведе до ризик од неможност на враќање на средствата во случаи кога нема да се реализираат проектите.

Ревизијата изврши увид на реализацијата на проектите со сотојба 31.10.2019 година, кај кои е извршено авансно плаќање и утврди дека 14 проекти се целосно реализирани, а за 5 проекти согласно доставената документација од страна на Бирото се очекува нивна целосна реализација до крајот на годината.

Препорака:

Одговорното лице на Бирото да постапува во согласност со Законот за рамномерен регионален развој, односно да врши исплата по доставена документација за извршена работа или по целосно завршување на проектот по претходно извршена контрола на терен.

4.2.3. Бирото има склучено договор за закуп на деловен простор во период од една година, 01.01.2018 до 31.12.2018 година, лоциран на вториот спрат од деловна зграда сопственост на закупувачот со површина од 180 м². Согласно член 12 од договорот, трошоците за комунални услуги (затоплување и за електрична енергија) не влегуваат во закупнината и се на терет на закупецот – Бирото, без при тоа да биде прецизирано врз основа на кои параметри ќе се фактуираат овие трошоци. Во 2018 година, за затоплување и електрична енергија исплатени се средства во износ од 125 илјади денари, со доставени фактури, без приложена документација, за да може да се види како е извршена пресметката за потрошена електрична енергија и

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор

10

затоплување. На спратот на кој е сместено Бирото не постои издвоено броило за струја, нити во документацијата има податоци како се пресметува потрошувачката на парното греенje.

Ваквиот начин на пресметка на потрошена електрична енергија и затоплување не дава уверување за точноста по извршените исплати и не дава можност за проверка од страна на Бирото за наведените трошоци.

Препорака:

Одговорното лице на Бирото да преземе мерки за уредување на трошоците за комунални услуги (затоплување и за електрична енергија) при што истите да се фактуираат врз основа на точно утврдени параметри со приложена документација за проверка на точноста на направените пресметки.

4.3. Финансиски извештаи

4.3.1. Со извршениот увид во сметководствената евиденција и направените аналитички постапки кои имаа за цел да потврдат усогласеност на салдата на позициите - Краткорочни обврски кон добавувачи и Краткорочни обврски за плати и други обврски спрема вработените во билансот на состојба, утврдени се состојби кои влијаат на реалноста и објективноста на исказаната почетна и крајна состојба на овие ставки и тоа:

- Во 2018 година на позицијата Краткорочни обврски кон добавувачи не се евидентирани обврски по основ на примени фактури кои се однесуваат за настани кои се случиле истата година, поради воспоставена практика обврските да се евидентираат во моментот кога се плаќаат.
- Позицијата Краткорочни обврски за плати и други обврски спрема вработените со состојбана 31 декември е исказана во помал износ за 822 илјади денари поради непресметана и неевидентирана обврска за плата за месец декември 2018 година.

Ваквата состојба, не е во согласност со член 19 од Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници и член 18 од Правилникот за сметководството на буџетите и буџетските корисници и има за ефект помалку прикажани обврски на крајот на годината, спротивно на основните сметководствени начела за точно, вистинито, сеопфатно и ажурно исказување на билансните позиции. Непостоење на целосни и точни податоци за обврските има влијание врз реалните проценки во процесот на планирање на буџетските средства на Бирото за нареден период и го намалува квалитетот на информации кои ги даваат финансиските извештаи.

Препорака:

Одговорното лице на одделението за финансиски прашања да воведе комплетна и целосна евиденција на обврските во моментот на нивно настанување, заради нивно точно прикажување во финансиските извештаи.

4.3.2. Во 2018 година, Бирото има евидентирано расходи за репрезентација во износ од 236 илјади денари. Во најголем дел расходите се за ресторански услуги, во фактурите не се наведени корисниците и поводот поради кои се направени истите, а не е донесен акт со кој ќе биде уредено правото, начинот и постапката на користење на репрезентација.

Ваквиот начин на признавање на расходите без соодветна документација и недонесување на акт со кој ќе се уреди правото, начинот и постапката на користење на репрезентација, не е во согласност со член 12 од Законот за сметководство на буџети и буџетски корисници и придонесува за несоодветно користење на буџетските средства.

Препорака:

Бирото да донесе акт со кој ќе се регулира правото, начинот и постапката на користење на средствата за репрезентација.

Основ за изразување на мислење

Вкупен ефект од изнесените наоди, кои се основ за изразување мислење, во точката од 4.2. се однесуваат на:

- не е донесена процедура за начинот и постапката за избор на проекти,
- исплатени се аванси врз основа на двете Програми за рамномерен регионален развој за 2018 година, без при тоа да се има законски основ за нивната исплата,
- не се води целосна евиденција на обврските во моментот на нивно настанување,
- репрезентацијата не е уредена со акт со кој ќе се регулира правото, начинот и постапката за нејзино користење.

5. Ревизорско мислење

Мислење за финансиски извештаи

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точката 4.3. финансиските извештаи не ги прикажуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на сметката на основен буџет (637) на Бирото за регионален развој, на ден 31 декември 2018 година како и финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со важечка законска регулатива.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор

12

Мислење за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точката 4.2. и 4.4. активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи на сметката на основен буџет (637) на Бирото за регионален развој, не се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

6. Останати прашања

6.1. Согласно Законот за рамномерен регионален развој, МЛС е надлежно министерство за водење на политиката за поттикнување на рамномерен регионален развој¹ ја дефинира и спроведува политиката за негово поттикнување, согласно со целите на економската политика на Владата на РСМ и со програмските документи за интеграција во ЕУ.

Од друга страна надлежностите на Бирото се уредени во член 23 од Законот, односно врши распределба на средствата од Одлуката на Влада на РСМ² на начин што одговорното лице на Бирото склучува договори за проекти за поттикнување на рамномерниот регионален развој по двете програми². Исто така Бирото врши следење на реализацијата на договорите, а исплатата се врши врз основа на подготвена документација и изработени извештаи од терен од негова страна.

Од причина што се работи за реализација на две Програми² исплатата се врши од сметката на основен буџет на Бирото и од сметката на основен буџет на МЛС во зависност кој проект од каде се финансира.

Ваквиот начин на носење на две Програми² со предвидување на средства во буџетите на МЛС и Бирото за исти активности за рамномерен регионален развој, склучување на договори во име и за сметка на МЛС од страна на одговорното лице на Бирото, како и следење на реализација на проектите од двете програми од страна на Бирото, доведува до преклопување на активностите и ризик од можни грешки во исплатата по програмата за рамномерен регионален развој утврдена во Буџетот на МЛС.

Ревизијата смета дека Владата на РСМ треба да ги разгледа можностите за донесување само на една Програма за рамномерен регионален развој на Бирото, надлежно за нејзина реализација.

6.2. За 2018 година за поттикнување на рамномерниот регионален развој од Буџетот на РСМ за рамномерен регионален развој се издвоени 327.000 денари, односно 117.000 илјади денари за Бирото и 210.000 илјади за МЛС. Ваквиот

¹ Согласно член 18 од Законот за рамномерен регионален развој.

² Член 29 од Законот за рамномерен регионален развој.

**БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

начин на издвојување (утврдување) на средства не се во согласност со член 27 став 2 од Законот за рамномерен регионален развој каде што за поттикнување на рамномерен регионален развој предвидено е издвојување на средства од Буџетот најмалку 1% од БДП. Имајќи во предвид дека во 2016 година БДП изнесува 598.881 милиони денари³, за рамномерен регионален развој за 2018 година треба да се издвојат 5.988.810 илјади денари (1% од БДП) наместо 327.000 денари односно 0.05% од БДП што е под законски предвидениот лимит.

Со ревизијата на регуларност кај МЛС за 2016 година, за што е издаден извештај од овластениот државен ревизор, констатирана е истата состојба на непочитување на законската обврска за издвојување на средства за рамномерен регионален развој во висина од 1% од БДП. Ако се земат во предвид средствата за развој предвидени во секторските програми на другите буџетски корисници можеби процентот ќе биде приближен но треба да се има во предвид фактот дека распределбата на средствата кај истите не се врши според Законот за рамномерен регионален развој и степенот на развиеност на планските региони, односно не се почитува принципот „рамномерност“ при распределбата на средствата во сите плански региони како и се нема увид во начинот на реализација на истите.

Ваквиот начин на издвојување на средства од Буџетот на РСМ не овозможува реализација на специфичните мерки и инструменти насочени кон намалување на регионалните диспаритети и остварување на рамномерен и одржлив регионален развој во РСМ.

³ Бруто домашен производ на РМ за 2016 година публикуван на ден 29.09.2017 година.

БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Опис на позицијата	Образло жение	БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2018 година	
		2018	2017
		во 000 денари	
Приходи			
Трансфери и донации	3.1.	123.196	91.830
Вкупно приходи		123.196	91.830
Расходи			
Тековни расходи	3.2.		
Плати и надоместоци	3.2.1.	8.767	8.614
Стоки и услуги	3.2.2.	737	698
Вкупно тековни расходи		9.504	9.312
Капитални расходи	3.3.		
Капитални расходи	3.3.1.	113.692	82.518
Вкупно капитални расходи		113.692	82.518
Вкупно расходи		123.196	91.830

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор

15

БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ Сметка на основен буџет (637) БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ		во 000 денари	
Опис на позицијата	Образло- жение	2018	2017
Актива			
Тековни средства			
Залихи	4.1.	19	19
Вкупно тековни средства		19	19
Постојани средства	4.2.		
Нематеријални средства	4.2.1.	13	17
Материјални средства	4.2.2.	1.785	154
Вкупно постојани средства		1.798	171
Вкупна актива		1.817	190
Пасива			
Извори на средства	4.3.		
Извори на капитални средства	4.3.1.	1.817	190
Вкупно извори на деловни средства		1.817	190
Вкупна пасива		1.817	190

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор

16

БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ - СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИРО ЗА РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ Сметка на основен буџет (637)			
ПРЕГЛЕД НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2018 ГОДИНА			
во 000 денари			
О П И С	Државен јавен капитал	Останат капитал (залихи на материјали, резервни делови и ситен инвентар и хартии од вредност)	Вкупно
Состојба 01.01.2018 година	171	19	190
Зголемување по основ на:	1.646	-	1.646
Набавки	1.646	-	1.646
Инвестиции во тек-градежни објекти опрема и др.	-	-	-
Ревалоризација на капитални	-	-	-
Намалување по основ на:		-	-
Отпис на капитални средства	19		19
Ревалоризација на отпишани капитални средства		-	-
Амортизација		-	-
Состојба 31.12.2018 година	1.798	19	1.817

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Овластен државен ревизор

17